

روت

۱

بیوه بی یه نِ نعومی

۱ دِ روزگاریا قدیم که قوم خدا و دَسِ داوریا اداره موی، قَطی سختی او دیارِ نِه دِ وَر گِرت. و اِپی خاطر پیائی، وَا رَن وُ دو گِرش دِ شهر بیت لِحْم دِ یهودا و دیارِ موآب رَتِن. ۲ نُوم او پیا الیملیک بی، و نُوم زَنتهش نَعومی بی، و نُوم دو گِرش هَم مَحلون و کَلیون بی. و نُو دِ آهالی اِفراته بیین که دِ بیت لِحْم یهودا زَنه ئی می کِردن، و نُو و دیارِ موآب رَتِن و دِ اوچه مَن. ۳ اما الیملیک میزه نَعومی مُرد و نَعومی مَن وُ دو گِرش. ۴ اِپی دو گُر دو دخترِ موآبی نِه حاسن. نُوم یَکیشو عُرپِه و نُوم او یَکی روت بی. و نُو حدود دَه سال دِ اوچه زَنه ئی کِردن. ۵ اما مَحلون وُ کَلیون هَم هَر دِک مُردن، و اِپی ترتیب نَعومی بی میزه وُ دو گِرش، مَن.

بِفاداری روت

۶ دِما مدتی نَعومی تصمیم گِرت وَا «بئی یاش» دِ دیارِ موآب و دیارِ خُوش وِرگرده، سی یَکه دِ دیارِ موآب اِشَنفتی که خداوند و قوم خُوش لطف کِرده و وِشو خوراک دَنه. ۷ و اِپی خاطر نَعومی وَا دو بئیش دِ جائی که زَنه ئی می کِردن، و رَه اُفتان تا و دیارِ یهودا وِرگردن. ۸ اما نَعومی و دو بئیش گُت: «رُوثیت! و هَر گُوم و حُونه داآئو وِرگردیت. دِ خداوند می حام و شِما هِه اوطور محبت بَگه، که شِما و مه و و مُرده یام کِردیت. ۹ دعا مه یَنه آ که خداوند وِ هَر گُوم دِ شِما، دِ حُونه میزه نُو، راحتی عطا بَگه!» اوسِه نَعومی وَا او نُو ری بوسی کِرد. و او نُو وَا دَنگِ بِلن گِریوسِن. ۱۰ و او گُتِن: «نَه، ایما هَم وَا تو و مین قوم تو وِرمی گردیم.» ۱۱ اما نَعومی گُت: «اِ دخِزُونِم، شِما وِرگردیت. سی چی وَا مه بیایَنو؟ آیا خیال می کیت مه هَنی می نُونم صَحو گِریائی بوئم که میزه نُو بوئن؟»

۱۲ ورگردیت دُخترُونِم، رُویت وِ حُوَنَه حُوَنُو، سی یِکِه مِه پیرتر دِ وَنَه آم کِه بَنُونِم شی بَکِم. آر هِه ایمشو هَم چنی موی کِه مِه شی می کِرِدِم وَ صَحُو گُریائی مِئِم،
 ۱۳ مَه شِمَا می تُونیت بَسیت تا وَنُو گَپ بوئِن؟ مَه یِه مانع شی کِرِدِن شِمَا نِمونَه؟
 نَه، دُخترُونِم! دِ وضعی کِه شِمَا هایت دِ مینش خیلی ناراحتِم، سی یِکِه خداوند
 وِ ضِد مَنَه.»^{۱۴} وَنُو دُوآزَه وا دَنگِ بِلِن گِریوسِن، دِما وَه، عَرِبَه هُسیرَه حُوَشَه
 ماچ کِرِد، ولی روت وِ او چَسِس.

۱۵ وِ اِی خاطر نَعومی وِ او گُت: «سِیل گُو، هُم بَئیت وِ تِه قُوم حُوش وُ خدایا
 حُوش وِ رگِشْتَه؛ تو هَم دِ دُم او رُو.»^{۱۶} اما روت دِ جُئُو او گُت: «دِ مِه ناها کِه
 تو نِه ترک بَکِم وَ دِ دُم تو نیام. سی یِکِه هَر جا تو رُوئی، مِه هَم میام، هَر جا کِه
 تو منزل بَکی مِه هَم دِ اوچَه منزل می کِم، قُوم تو قُوم مَنَه وَ خدای تو، خدای مِه.
 ۱۷ هَر جا تو بَمیری، مِه هَم می میرم وَ هِه دوچَه خاک موئِم. خداوند وا مِه چنی
 وَ حتی بَدتِر دِ یِه بَگَه، آر چیئی جُز مرگ مَنَه دِ تو چِگا بَگَه.»^{۱۸} هِه کِه نَعومی
 دی کِه روت سی رَتَهِن وا او یِه پا اِیسائَه، دِ چیئی نَگُت.

۱۹ پَس نَعومی وُ روت وِ رَه حُوشُو ادا مَه دَن تا یِکِه وِ بیت لِحِم رِسیِن. وَ
 وَختی کِه وارد بیت لِحِم بیِن، گِرِد مَرِدِم شَهَر دِ دِئِن او نُو وِ هیجان اومان، وَ رُئُو
 می گُتِن: «آیا اِی رَ نَعومی آ؟»^{۲۰} نَعومی دِ جُئُو رُئُو گُت: «دِ مِه نِه نَعومی (یعنی
 دِلپَذیر) هِنَا نَکیت، مِه نِه مارا (یعنی تَلی) هِنَا بَکیت، سی یِکِه خدای قادر زِنَه تِی
 مِه نِه تَل کِرَدَه.»^{۲۱} هِه کِه ایچَه نِه ترک کِرِدِم صَحُو هَمَه چی بیئِم، اما خداوند
 مِه نِه دَسِ حالی وِ ایچَه وِ رگِردِن، سی چی مِه نِه نَعومی هِنَا می کیت دِ حالی کِه
 خداوند مِه نِه ذلیل کِرَدَه، وَ قادر مطلق اِی بِلَا نِه وِ سِرِ مِه اُورَدَه؟»
 ۲۲ وِ اِی ترتیب نَعومی وارد روت، بئی موآبی حُوش، دِ دِیارِ موآب وِ رگِشْت. هِه
 کِه وِ بیت لِحِم رِسیِن، موقَّع دِرُو مَصُولِ جُو، تازَه شِروع بیئی.

۲

روت وَ بوَعَز

۱ نَعومی قُومی وِ نُوْم بوَعَز داشت کِه پیا پیل دار وُ با نِفوذی دِ طایفَه میرَهش
 اِیلمِک بی. ۲ یِه رو روتِ موآبی وِ نَعومی گُت: «اِجازَه بَه مِه وِ کِشْتَراریا رُوئِم تا
 حُوشَه یائی کِه دِرُوگریا پُشت سَرشُو وِ جا می نیئِن، جمع بَکِم. تا بئینم نظرِ لطف
 چَه کسی وِ مِه مِفْتَه، تا دِ دُم سِرِ او رُوئِم.» نَعومی جُئُو دَه: «رُو دُخترِم.»^۳ پَس
 روت وِ کِشْتار رت وِ پُشتِ سِرِ دِرُوگریا رَه می رت وِ حُوشَه یائی کِه وِ جا می مَن

جمع می‌کرد. اتفاقاً و جائی ریسس که او کشتزار مال بوغز بی، که د طایفه الیملیک بی. ^۴ د ایی موقع، بوغز د بیت لجم اوما و و کارگریا گت: «خداوند و شما بوئه» و نو د جئو گتین: «خداوند و تو برکت بنئه.» ^۵ اوسه بوغز د پاکار خوش که و بالا سر دزوگریا نئائی پرسی: «ای زئنه جوو هین کیه؟» ^۶ پاکاری که بالا سر دزوگریا بی، جئو ده: «یه هه او زئنه جوون موآبی آ، که و انعمی د دیار موآب و ایچه اومایه. ^۷ او و مه گت: «اجازه به تا پشت سر دزوگریا روئم و خوشه یائی که و جایی مونه جمع بکم.» او د شو صو تا هه ایسه یه سره سر کار بی یه و تنیا کمی استراحت کرده.»

^۸ اوسه، بوغز و روت گت: «دختریم، گوش گو، نه ایچه نه ترک می کی و نه سی خوشه چنی و مزرعه ای هنی می ری، تنیا هه ایچه ته گنیزیا مه بمو. ^۹ چشت و ری زمینی با که د وه درو می کن و د دما سر و نو رو، مه و جوونیا گتمه، که کاری و تو ناآشتوئن. هه که هم که تیشه آئی رو ته کیزه یا او، و د اوی بچور که جوونیا د چاه کشینه.» ^{۱۰} روت، ری و زمی نئا و و بوغز تعظیم کرد، و او گت: «سی چی د چش شما مورد لطف قرار گرتمه که ایقه ویردار منیت، و د فکر منیت؟ سی یه مه غریوه آم؟» ^{۱۱} اما بوغز د جئو گت: «او چیی که تو بعد مردن میرهت د حق هسیرت کردیه، تموم و کمال و گوش مه رسسه، که تو چطور، بوه و داا و دیار خوته نئائی و و مین قومی اوماپی که ورز یه و نو نه نمی شناختی. ^{۱۲} خداوند سی کاری که تو کردیه تو نه عوض بنئه، و خداوند، خدای اسرائیل که تو وزیر بال یاش پنه آوردیه، و تو پاداش کامل بنئه.» ^{۱۳} اوسه روت د جئو گت: «آقای مه، تو نسوت و مه لطف داری، سی یکه مه نه دلگرم کردی و او ایی کنیزت و محبت قصه کردی، گرچه مه یکی د کنیزیات نیسم.»

^{۱۴} د موقع خوراک خرده بوغز و روت گت: «بیا ایچه کمی نو بچور و لقمه ته د شیره بزه.» روت هم و لِف باقی دزوگریا نیشس و بوغز ظرف گنیم برشته نه وِر او نئا، روت ایقه خرد تا سیر بی و مقداری هم من. ^{۱۵} هه که روت وریسا و خوشه چنی روئه، بوغز و پاکار خوش دستور ده، گت: «بنیلیت حتی د او بافه یا، خوشه یا نه هم جمع بگه، هیچ کس و او اعتراض نکه. ^{۱۶} حتی د او بافه یا هم، سی او بریزیت، و بنیلیت ری زمی بمونه که او بیایه جمع بگه، و کاری و کارش ناآشتوئیت و کسی هیچ تشری و او نزنه.»

^{۱۷} پس روت تا دم ایوازه د کشتزار خوشه جمع کرد. هه که خوشه یا نه گفت، نزدیک بیس کیلو جو و دس آورد. ^{۱۸} روت وه نه ورداشت، و شهرت، هسیرهش

دی که روت چنی خوشه چنی کیده، روت د اپی حال خوراکِ نه که دِما سیر بی پهنش باقی مئی اورد و نعو می ده. ^{۱۹} هُسیزهش د او پُرسی: «ایمرو تو د زمین چه کسی خوشه چینی کردی؟ کجا کار کردی؟ خدا برکت بته و او پبائی که و تو نظر لطف کیده.» روت و هُسیزهش گت که ته چه کسی کار کیده.» و او گت: نُوم او کسی که ایمر و تهش کار کردمه بو عَز آ. ^{۲۰} نعو می و بئیش گت: خداوند او نه برکت بته، خداوندی که رَحْمَتِش د مَردهیا و زَنهیا د ویر نُورده!» و نعو می یه نه هم گت: «او پبا یکی د قُومون نَزیک و یکی د قِیمیا ایمانه. ^{۲۱} روت موآبی گت: «د وه مُهمتر، بو عَز و مه گت: تو باید نَزیک دِروگِریا مه خوشه چنی بکی تا زَمونی که تَموم مَصول مه نه دِرو بگن» ^{۲۲} پس نعو می و بئیش گت: «دُخترِم، خو آ که تو وا کنیزیا بو عَز روئی و در، موادا که د کشتزاری هنی کسی و تو دس درازی بگه.» ^{۲۳} و اپی ترتیب روت وا کنیزیا بو عَز من و خوشه چنی می کرد، تا یکه مَوسِم دِرو جو و گنم و آخِر رَسس. روت وا هُسیزهش زنه ئی می کرد.

۳

روت و بو عَز د خرمه جا

^۱ دِما مدتی، نعو می و روت گت: «دُخترِم مَر مه نبایس د فکر آسایش و راحتی تو بوئم که سر و سامو بیری؟ ^۲ مَر بو عَز که تو وا کنیزیاش بیئی، قُوم ایما نی؟ سیل گو، او ایمشو د خرمه جا، مشغول پاک کردن جو آ. ^۳ پس خوته خو بشور، عطر بَره جو مه خوئی هم بک د ور. اوسه و خرمه جا رو، اما تا خردن و نوشیهن بو عَز خلاص نیویه، خوته نشو نه. ^۴ اما هه که موحوفته سیل گو بئین کجا موحوفته. اوسه رو، ری انداز نه د ری پایاش دی والا و ته پایا او دراز بگش. اوسه او و تو موئه که چی بایس بکی.» ^۵ روت د جُئو گت: «هر چی تو بُئی آنجوم میم.»

^۶ پس روت و خرمه جا رت و طبق هر چیئی که هُسیزهش گتی، آنجوم ده. ^۷ هه که بو عَز د خردنو نوشیه دس گشی، و سرحال اوما، رت د پُشت باقهیا جو، که ری یک چنسی حوفتی. بعد روت یواشی و او نَزیک بی، ری انداز نه د ری پایا بو عَز ره والا، و هار پایا او دراز گشی. ^۸ د نِصمه شو، بو عَز یه دَقه رِکس، پلی ره و د خُو بیار بی، ورگشت دی که رنی و هار پایاش حوفتی! ^۹ بو عَز پُرسی: «تو کی هسی؟» او جُئو ده: «کنیزت روت هیسم. مه نه زیر پَر و بال خوت بئیر، سی یکه تو یه قِیمی.» ^{۱۰} بو عَز گت: «دُخترِم، خداوند و تو برکت بته! اپی

محبتی که تو می‌کی، و مراتب بالاتر دِ او محبتِ اولی‌ته، سی یکه تو دِ دُمِ پیاپا جَوو نرتی، چه پیلدار، چه زار. ^{۱۱} ایسه دختِرم دَ زَلَت نَزوئه، هر چی بُئی سیت می‌کم؛ گِردِ مردمِ شهر دُونَن که تو زَنئه نَجیمی هِیسی. ^{۱۲} اما، دُرس آ که مه په قِیمِم، اما یِکی دِ مه نِزیکتر هَم هی که قِیمِ تو با. ^{۱۳} ایمشو نه وِیچه بَمو، صو، آر او قِیمِ سرپِستی تو نه وِ عَهده گِرتِ که خو، بئیل بی‌ره، اما آر ناحاس تو نه سرپِسی بَگه، و حیاتِ خداوند قِسمِ که سرپِسی تو نه مه وِ عَهده مِیَرم، تو هَم تا صو هه وِیچه بُحفت.

^{۱۴} پس روت هه اوچه هارِ پایا بوغز تا صو حُفتی، اما ورز یکه آفتو بَزَنه، و گس گسه بَشناسه وریسا، سی یکه بوغز و او گت: «نئیل گسی بَقَمه که رنی و خرمه جا اومایه.» ^{۱۵} بوغز و او گت: «شالته بیر وَ نینه دار.» روت او کارِ نه کِرد و بوغز شش پیمونه جو ورداشت، و دِ شالِ او رخت و ری گولِ او ننا و روت و شهر رت. ^{۱۶} هه که روت و حونه رَسس، هُسیرهش دِ او پُرسی: «دختِرم، کارِ تو وا بوغز و کجا گشِس؟» روت هر چی که بوغز سیش کِردی، و او گت. ^{۱۷} او اضافه کِرد: «بوغز گت که تو نَبایس دَسِ پتی و ته هُسیرهت وِرگِردی، و اپی شش پیمونه جو نه و مه ده. ^{۱۸} نَعومی و او گت: «ایسه بئیل واژو، دختِرم تا بئینیم نتیجه اپی کاریا چی موئه. سی یکه بوغز ایمر و تا اپی مَسله نه حل نَکه، ستارش نِمیره.»

۴

و یک رَسینِ بوغز و روت

^۱ بوغز و دروازه شهر، جائی که ریشِ اِسپی یا سی سُور دِ اوچه جمع مویتن، رت و اوچه نِشِس. و هه که او قِیمی که بوغز دِ بازهش قِصه کِردی، و اوچه اوما. بوغز او نه هِنَا کِرد و گت: «ا هُم شهری، بیا ایچه بَنشی.» پس او اوما و و ته بوغز نِشِس. ^۲ اوسه بوغز ده نَقَر دِ ریشِ اِسپی یا شهرِ نه جمع کِرد، و گت: «ایچه بَنشینیت.» پس و نُو نِشِین. ^۳ بعد بوغز و او قِیمِ هنی گت: «ایسه که نَعومی دِ دیارِ موآب وِرگِشته، مالکیتِ زمینی که سی قُوم و خویش ایما اِلِمِلیک آ، نِئایه بَفروشه. ^۴ پس مه فکر کِردم باید اپی مطلبِ نه و تو بئیم: "اپی زمینه دِ حضورِ گسونی که وِیچه نِشِسنه و دِ حضورِ ریشِ اِسپی یا قُومِ مه، بَخَر. " آر تو وه نه دِ سَرنو خریئی که خریئی، آر نِمیحای، بُو تا دُونسوئم، سی یکه کسی جُز تونی که ایچه نه دِ سَرنو بَخَره، و مه نَقَر بعد تو هِیسِم.» پس او قِیمِ گت: «مه

دِ سَرِنو می خَرِمِش. «° بوَعَز گُت: «روزی کِه تو مالکیتِ زمینِه دِ دَس نَعومی بَخری، دِ عین حال روت موآبی نِه هَم کِه بیوَه او مَرحوم آ، وَ زنی مِئیری، تا نُوم او مُردَه ری میرایش بَمُونَه.»^۱ اما او قِیم گُت: «مِه نیمی نُونِم او نِه سی خُوم دِ سَرِنو بَخَرِم مَوادا میراثِ خُوم وَ خطر بَفْتَه. حق قِیمی مِه سی تو بوئَه، سی ییکه مِه نیمی نُونِم وَه نِه دِ سَرِنو بَخَرِم.»

^۷ دِ او روزگار سی باز خریدی کِه یِه قِیم اَنجُوم می دَه وَ هَم سی انتقالِ یِه مِلک، رَسَم یِه بی کِه فِروشندَه کالَه شِه دِ پاش در می اُورد وَ وَ خَریدار می دَه. وَ اپی ترتیب، دِ اسرائیل رَوش یِه بی وَ او قوم نِشُو می دَن کِه معاملَه سَر گِرِ تَه.^۸ هِه کِه او قِیم وَ بوَعَز گُت: «تو او نِه بَخَر.» کالَه نِه دِ پا دِر اُورد.^۹ اوسه بوَعَز وَ ریش اِسپیا وَ گِرِدِ مردمی کِه دوچِ هِ بیین گُت: «هَمه شِما ایمر و شَاهدیت، کِه مِه تَموم مِلک وَ مالِ اِیْمِلکِ وَ گِرِیاش کِلیون وَ مَحلوَنه دِ دَس نَعومی خَرِیم. ^{۱۰} عِلاوه بَر یِه روت موآبی هَم کِه، بیوَه مَحلوَنه، وَ زنی گِرِیم تا نُوم او مَرحوم ری میرایش بَمُونَه، تا نُوم او مَرحوم دِ مین پَر اُورِش وَ دِ دَر وَاژَه شَهَر خُوش پاک نوئَه وَ بَمُونَه، شِما ایمر و شَاهد بوئیت.»^{۱۱} پس گِرِدِ ریش اِسپیا وَ حاضریا کِه دَم دَر وَاژَه بیین گُتِن: «ایما شَاهدیم. خداوند او زنی نِه کِه وَ حُونَه تو می آیه، چی راحیل وَ لیه زَنون یعقوب بَرکت پَنَه، کِه وا یِک حُونَه اسرائیل نِه بِنَا کِرِدِن. چِنو بوئَه کِه تو دِ اِفرا تَه وَ اَبرومَنی عمل بَکی، وَ نُومِت دِ بیت لِحِم معروف بوئَه ^{۱۲} چِنو بوئَه کِه وَ واسطَه بَچونی کِه خداوند دِ اپی زَنتَه چُوو وَ تو مَنَه، حُونَه تو چی حُونَه فِرِص بوئَه کِه تامار او نِه سی یهودا زائِس.»

بوَعَز وَ نَسْلِ او

^{۱۳} پس بوَعَز، روتِ نِه گِرِت وَ روتِ زَنتَه بوَعَز بی، بوَعَز وَ روتِ حُفتی وَ وا بَرکتِ خداوند روتِ حامله بی، وَ گُری وَ دی اُورد.^{۱۴} اوسه زَنو وَ نَعومی گُتِن: «مارک با خداوندی کِه ایمر و تو نِه بی قِیم راها نَکِرِد، چِنو بوئَه کِه نُومِش دِ اسرائیل معروف بوئَه.^{۱۵} سی ییکه بَنیت تو نِه دوس دَاَرَه وَ سی تو دِ هفت گُر بیتر آ، ایسَه سی تو نُوهای وَ دی اُورده کِه زَنه ئی تازهای وَ تو می وَ خَشَه وَ دِ پیری دِ تو نِنَه داری می گَه.»^{۱۶} نَعومی او بَچَه نِه گِرِت وَ بَچَه دِ ری زُونی او گُپ بی، وَ نَعومی دایَه او بی.^{۱۷} زَنونی کِه دِ هَمسائی او نُو زَنه ئی می کِرِدِن نُومِ بَچَه نِه عُوْبید نِئان، وَ نُومِ گُتِن: «یِه گُری سی نَعومی وَ دی اوما یِه.» عُوْبید بُوَه یِسا، وَ یِسا بُوَه داوود آ.

١٨ يَنَّهُ آ نَسَلِيَا فِرْص: فِرْص بُوَه حِصْرُون بِي، ١٩ حِصْرُون بُوَه رَام بِي، رَام بُوَه
عَمِينَادَاب بِي، ٢٠ عَمِينَادَاب بُوَه نَحْشُون بِي، نَحْشُون بُوَه سَلْمُون بِي، ٢١ سَلْمُون
بُوَه بوعَز بِي، بوعَز بُوَه عُوْبِيد بِي، ٢٢ عُوْبِيد بُوَه يَسَا، وَ يَسَا بُوَه دَاوود بِي.

